

MARMARA ÜNİVERSİTESİ
İLÂHİYAT FAKÜLTESİ
DERGİSİ

SAYI : 3

İstanbul — 1985

ŞEMSI'NİN GÜLŞEN-ÂBÂD MESNEVİSİ

Yrd. Doç. Dr. Hasan AKSOY

Edebiyatımızda en çok kullanılan nazım nevelerinden biri de mesnevîdir. Yapısı itibâriyle hem fonksiyonel ve hem de giriftlikten uzak olması, hemen hemen her şâirin bu nev'i kullanmasını sağlamıştır. Şekil bakımından olduğu kadar, manâ yönünden de bir bütünlüğe sâhib olan mesnevîler, böylece kendilerini, şâirlerimizin çeşitli mevzularda söylemek istediklerini dile getirdikleri bir nazım şekli olarak kabul ettirmişlerdir. Hattâ denilebilir ki, son bir iki asırda yaşamış olan yazarlarımızın roman ve hikâyeler vâsıtasıyla anlatmak istediklerini, eski dönem şâirleri, mesnevîlerde hem de manzûm olarak ifâde etmişlerdir. Bunu, muhtevâ yönünden dar kalıplar içinde sıkışmadan, geniş görüşlülükle yapmışlardır. Belki hacimleri küçük, fakat geniş muhtevâlî manzûmeler nazmetmişlerdir.

Şemseddin Sivâsî¹ (Şemsi, vf. 1597)'nin *Gülşen-âbâd* manzûmesi de hacim itibâriyle küçük, fakat muhtevâ bakımından geniş mesnevîlerimizden birisidir.

Aynı zamanda *Bahâru's-sôfiyye* ismini de taşıyan eser, 557 beyitten müteşekkil tasavvufî orjinal bir mesnevîdir².

- 1 Aynı zamanda bir mutasavvif olan ve Halvetiyye tarikatının Şemsiyye kolu müessisi olarak kabul edilen şâir Şemsi hakkında daha geniş malûmât için Bkz. Aksoy, Hasan; *Şemseddin Sivâsî (Hayatı, eserleri) ve Mevlid'i* (M. Ü. İlahiyât Fakültesi, Doktora Tezi); Toparlı, Recep; *Şemseddin Sivâsî Divânı*, Sivas 1984.
- 2 *Keşfu'z-zunûn*, II, 1505 M.E.B. 2. baskı İst. 1972; Kocatürk, Vasfi Mahir; *Büyük Türk Edebiyatı Tarihi* 396, Ankara, 1970; Levent, Âgah Sırrı; *Türk Edebiyatı Tarihi*, 138 Türk Tarih Kurumu Ank. 1973. Bu son iki kaynak, mezkur mesnevîden sitayişkâr bir şekilde bahsetmektedir.

Metinde kullanılan transkripsiyon sistemi ise şöyledir:

1. Sesli harfler: Arapça ve Farsça kelimelerdeki uzun sesliler «Ââ, İi, Ôô, Ûû şeklinde gösterilmiş, bazı Farsça kelimelerdeki «Vâv-ı ma'dûle»ler ise «h'â» harfleriyle belirtilmiştir. H'âce gibi.

2. Sessiz harfler: Arap harfli eski alfabede mevcut olup da bugünkünde bulunmayan harfler için şu işaretler kullanılmıştır.

	hemze	
'	
	vasl hemzesi	
'	
Ss	
Hh	
Hh	
Zz	
Sş	
Zz	
Tt	
Zz	
'	
Ğğ	
Kk	
Nn	

3. Birleşik isim ve sıfatlar arasına, Türkçe kelimelerle ekleşmemiş ekleri birleşme esnâsında belirtmek için bir tire (-) konulmuştur. Ancak Türkçeleşmiş olduklarına inanılan Arapça ve Farsça terkiplerde buna lüzum görülmemiştir.

4. Nüsha farkları gösterilirken numaralı her beytin iki mısraı da (a) ve (b) şeklinde belirtilmiştir. Öte yandan aynı kelime üzerindeki nüsha farkları arasına (;) konulmuş olup, kelime değişikliği hâlinde ise (//) işareti ile iktifâ edilmiştir.

ŞEMSEDDİN SIVASI

G Ü L Ş E N — Â B Â D

1b

Bismillâhi'r-Raḥmâni'r-Raḥîm

1. Fesubḥâne'l-ḳadiri'l-muhyi'l-emvât
İder şun'ı kemâlin her dem işbât
2. Rebî'i cebhe-i ezmânda sübhân
Yazupdur ḥaşr için âyât ü bürhân
3. Zemînden ḳaldırup başın nebâtât
Zebân-ı ḥâl ile dir bunı bi'z-zât
4. Ki ey münkir olan cinn-ile insân
İşit «Fe'n-zur ilâ âşârı Raḥmân»
5. Bizi gör nice ihyâ itdi Ḥallâk
Saña söyler bu remzi sâḥ u evrâḳ
6. Kemâlini saña itmege izḥâr
Virür ḥâk ü mederden dürlü ezhâr
7. Benefşeyle ider irşâd u ta'lim
Ki boynuñ eg ḳapumda söyle teslim
8. «Seḳâhum» câmını zerrîn ḳadehden
Sunar tâliblere ya'nî ḥadaḳden
9. Zebân-ı lâle eyler bunı i'lân
Ki baḡrın daḡ gerekdür gözlerün kan
10. Saña sünbül bu remzi ider ifşâ
Perişân ol bu yolda olma ra'nâ

2b âyât ü : âyât-ı Fâtih I, KAS.

5b şâḥ u : şâḥ Fâtih I, KAS.

6a İtmege : itmekte Fâtih I, KAS.

6b Bu mısırâ KAS.'da söyle : Virür ḥâke vermeden rû-yı ezhâr

11. Virür çiğdem riyâzâtdan eşerler
Lisân-ı hâl ile söyler haberler
12. Saña süsen okur hâl-i cihâdı
Silâhın çözmez eyler ictihâdı
13. İder zanbağ reh-i hıdmetden imlâ
Şafâ üzre turup meclisde bî-pâ
14. Tevâzu' yolunu tuy yâsemenden
Giriş her pişeye çıkma keminden
15. Karışma halka nîlüfer gibi var
Şalup seccâdeñi şu üzre her bâr
- 2a 16. Mey-i'aşkdan humâr ol hem-çü nergis
Dil uzatmabu halka sözüñi kes
17. Yüfi hoş-bû olı gör hem-çü reyhân
El üzre tutalar her yerde ihvân
18. Sana ibret-çün ezhar u nebâtı
Bitürmde yer yüzünde tayyibâtı
19. Gözün aç mu'tebir ol olma' 'amyâ
Tuyı-gör her birinden sırr-ı mevlâ
20. Ki eşyâ şafhasnağâme-i Hakk
Yazupdur okudunsa ders-i mutlak
21. Saña her bir varak Tevrât u Furkân
Olupdur gafil olma eyle iz'ân

13b üzre turup : içre turur KAS.// üzre: içre H. Mahmud, Fâtih II//
bî : bir KAS.

14a yâsemen: yâsemîn Fâtih II.

14b pişeye : pişeden Fâtih I.

18a ezhar u : ezhâr-ı Fâtih I, KAS.

22. Ko maşnû'î yönüñ dön şan'atine
Teveccüh kıl Cenâb-i hâzretine
23. «Fefirrû» âyetinden olma gâfil
«İlâllâh» ı medâr it olma zâhil
24. Gel okı «Ferhebûn» ı eyle tekrâr
«Ve iyyâye» rumûzundan şuy esrâr

Der Midhat-i Hazret-i Resûl 'aleyhis-selâm

25. Hudâyâ bizden ezhâr-ı şalâtı
Hâbîbine ulaşıdur tayyibâtı
26. Ki küfr-ile şitâ tolmuşdı 'âlem
Nübüvvet gül-şeninden esdi hoş-dem
27. Hamel burcında toğdı âfitâbı
Kulûba virdi germiyyet cenâbı
28. Yine tâze rebî' irdi cihâna
Yetişdi müjde-gâmı dûsitâna
29. Şerâyi'den açıldı yer yer ezhâr
Belürdi her tarafından bû-yı dil-dâr
30. Hâkâyık gülleri dillerde bitdi
Ma'ârif bülbülü şevk-ıla ötdi
31. Çü dînün ravzasına oldı bağ-vân
Sürüp hârı açıldı rûh-ı reyhân
32. Dil-i mü'min riyâz-ı cennet oldı
Kudûmı cümle halka rahmet oldı

- 22a şan'atine : şâni'ine Fâtih II.
Başlık Fâtih'de yok// midhat-i: medh-i KAS.
26b esdi: etdi KAS.
28b dûsitâna: bûsitâna Fâtih I, KAS.
31a bağ-vân: bağ-bân Fâtih I.
b Sürüp: Sever idi KAS.//rûh-ı: ruh u H. Mahmud.

Der midhât-i âl ü aşhâb

- 2b 33. Dahı şol âl ü aşhâb-ı kirâma
Ki sâ'î oldıardı bu merâma
34. Dikerlerdi bu bâğa verd-i nesrîn
Giderdiler anuñ hâşâk ü hârın
35. Huşûşâ çâr-yâr-ı pür-kerâmet
Bu bâğa itdiler cân-ıla hıdmet
36. Hüdâyâ anlar-ıla rûz-ı ferdâ
Bizi haşreyle kim budur temennâ

Hâzâ muqaddimetü'l-kitâb

37. Nazâr kı l dîde-i ibretle kevne
Temâşâ eyle şun'ın gûne gûne
38. Tatarsañ bu cihâna gûş-ı cânı
Tuyarsın zerreden sırr-ı nihâmı
39. Semâyı ref' idüp ol Hâkk tüvânâ
Döşedi altına bir ferş-i gâbrâ'
40. Cemâlini bize itmege izhâr
Virür hâk-i siyehden dürlü ezhâr

Başlık : Fâtih I'de yok.

35a yâr-ı : yâr Fâtih I, H. Mahmûd.

36b kim budur : bu-durur KAS.

Başlık Fâtih I'de yok.

38b zerreden: zerrede KAS.

40b hâk-i siyehden: hâke vermeden KAS.

41. Kara toprak içinden reng-i elvân
Çıkarur yazmış anda hatt-ı reyhân
42. Şabâ ferrâşına emr itdi bârî
Ki pâk ide bahâr-ı sebze-zârı
43. Anı hem şulaya sakka-yı niysân
Döşeye fers-i aḫzar der gülistân
44. Şalup seccâde gül taraf-ı çemende
Gele dürlü şükûfe encümende
45. Kurıla şohbet-i Haḫḫânî her-sû
Kamuya şeyḫ ola verd-i hoş-bû
46. Bu vaz-ıla kurıla anda halka
Gele kavvâl olup bülbül bu cevka
47. Lisân-ı hâl ile okuya Kur'an
İçüp râḫ-ı muḫabbet mest ola cân
48. Haberler söyleye evrâḫ-ı eşcâr
Hezâr destân okuya verd-i eşâr
49. Bu meclisten bu bende bi-ḫaberdim
Bu 'ibretten deyesin bi-basardım
50. İrişdi gûşma bir şavt-ı 'âlî
Ki şavt-ı ra'd imiş söyler bu hâlî

41a reng-i: reng ü Fâtih I, KAS.// içinden: içinde Fâtih I, KAS.

b hatt-ı: hatt u KAS.

43b aḫzar der: aḫzardan H. Mahmud.

44a Seccâde gül: seccâdeler Fâtih I.

45a her-sû: dil-cû Fâtih I.

46b olup bülbül bu cevka: bülbül ol maḫalde Fâtih I.

48a evrâḫ-ı: evrâḫ u Fâtih I, KAS.

49a meclisden bu bende: meclisden de bende Fâtih I.

b bi basardım: bi-ḫaberdim KAS.

- 3a 51. Ki ey maḥbûs olanlar âb u kilde
Şalâdır şoḥbet-i gül var çemende
52. Bu devr içre çü güldür kutbu'l-aḫṭâb
Sezâdır cem' ola katında aḥbâb
53. Çü oldur mecma'-i esrâr u 'irfân
Ledünniden sebaḫ alsun müridân
54. Hâḫayıkdan haberler virsün ol şeyḫ
Ol 'âlemden eserler virsün ol şeyḫ
55. Görüp rûyın içeler câm-ı ḫamrâ
Alup bûyın diyeler ḫâmı Mevlâ
56. İçüp zerrîn-ḫadeḫden şûfi câmı
Vire bir cür'asına neng ü nâmı
57. Olup mest-i İlâhî cübbesin çâk
İdüp ol dem semâ'a gire çâlâk
58. Ridâsın rehn ide bir cür'a câma
'Abâsın bey' ide bezm-i müdâma
59. Bu esrârı işitdüm çünki andan
Bi-küllî 'aḫl u hûşum gitdi benden
60. O cem'a cân u dilden tâlib oldum
O bezme şâdıḫ-âne râḡıb oldum
61. Ki ol meclisde olam ben de ḫâzır
Olam cem' ehline 'ibretle nâzır
62. Alam her birisinden bir sebaḫ ben
Oḫuyam her birinden bir varaḫ ben
63. Boyanam rengine her çiçeḡin tâ
Nesîminden alam bû-yı dil-ârâ

52a güldür: güldü KAS. // kutbu'l: kutb-ı Fâtih I, KAS.

53a esrâr u: esrâr-ı KAS.

54b eserler: haberler KAS.

59a andan: ra'dan KAS.

64. Dehânın açmadın her gönca yek-bâr
Olam sırr-ı derûnından haber-dâr
65. Bu niyyet üzre pes hostâna vardım
Çü tıflım mekteb-i 'irfâna vardım
Âmeden-i çiğdem der in encümen
66. Görürem hâzır olmuş anda çiğdem
Şararmış beñzi çeşmi dahı pür-nem
67. Sefer ehli-durur pâyinde cevreb
Ayağı toz-ıla turur mü'eddeb
68. Görüp rengini anuñ haste oldum
Alup bûyımı pes dem-beste oldum
- 3b 69. Kâtına vardım itdim merhabâlar
Likâsı birle kesb itdim şafâlar

Su'âl

70. Didim ey şahñ-ı bostânın ferîdi
Ki sensin şeyh-i verdin has mürîdi
71. Bu bezme senden aqdem kimse ey yâr
Kadem başmadı hergiz dahı deyyâr
72. Beyâ-bân ehlinin şüretde hem-zâd
İraq olmaz velî ahhâba Bağdâd
73. Ne iklîmin selâmın irgürürsin
Mekânın kâdadır kâdan gelürsin

64a yek bâr...nın yâr Fâtih I.

65a pes: ben KAS.

Başlık Fâtih I'de yok./encümen: câ KAS.

66a hâzır olmuş anda: anda hâzır olmuş Fâtih I, KAS.

Başlık Fâtih I'de yok.

71b hergiz dahı: dahı hergiz KAS./deyyâr: ey yâr Fâtih II.

74. Ne işe gönderildün bunda ey cân
Beni bî-gâne-şanma eyle tibyan
75. Nedendir za'ferânî reng-i rûyîñ
Neden virür dile hasret bu bûyîñ

C e v â b - ı ç i ğ d e m

76. Didi hem-derd imişsin çünkü yârâ
İşit benden degilsin seng-i hârâ
77. Ben idim bâğ-ı kudsün küşe-giri
Disen bir berke almazdım sipihri
78. Cemâl-i Hakk virirdi reng ü bûyî
Şaçardı dest-i lutfî âb-ı rûyî
79. Olurdum feyz-i aqdesle murabbâ
İçerdüm âb-ı lutfın bî-ser ü pâ
80. Hevâ-yı kuds-ile ra'nâ idüm ben
Tecerrüd birle bî-hem-tâ idüm ben
81. Be-nâgâh emr idüp ol Rabb-i Cebbâr
Beni bu gurbete gönderdi nâ-çâr
82. Ayırdılar maqâm u menzilimden
Çıkardılar mekânımdan ilimden
83. Budur beñzüm şaru çeşmümde nem var
Bu hâletden derûnum içre gam var
84. Ayagum kildedür başumda toprak
Bu gurbetde baña tar oldu âfâk

- Başlık Fâtih l'de yok.
78a reng ü reng-i KAS.
b âb-ı: âb u KAS.
79a aqdesle: kuds-ile KAS.
82b Mekânımdan: maqâmımdan KAS.
84b gurbetde: gurbetden KAS.

85. Ğarîb oldum dilümden bir bilür yok
Ne diyem ser-güzeştim dağı var çok
- 4a 86. Cihân halkın baña bî-gâne buldum
Kamu aḫvâlini efsâne buldum
87. Gehî sermâ-y-ile hâlüm diger-gün
Gehî germâ ider pejmürde pür-hûn
88. Gehî şeş-per gehî şeş-pâre oldum
Gehî kûh-sâre düşdüm ḫayme ḫurdum
89. Gehî yollarda yapdum beytü'l-aḫzân
Alurdum her gelenden bû-yı cânân
90. Bi-âḫır bulmadum derdüme çâre
Düşüp elden ele oldum figâre
91. Elinden rûz-i gârın dâd u feryâd
Olurken rûz u şeb bu ḡamla nâ-şâd
92. Cefâ ḫâkin şaçar başuma her bâr
Urur ḡammuma ḡam dâ'im ider zâr
93. Bu ḡurbette çekerken hicr-i cânân
Neler itdi baña gör dest-i nâdân
94. Bu derde bunda pes dermâna geldüm
Vişâlin isteyü hicrâna geldüm
95. Bu dem şeyḫ âsitânında ḡodum baş
Derûnum ḡam tenüm lâḡar gözüm yaş
96. Çün itdi ser-güzeştin baña taḫrîr
Ḳalem göz şafḫasından itdi taḫrîr

87a diger: diger Fâtih I.

b germâ: girmâ Fâtih I.

89a yapdum: itdüm KAS.

90a derdüme: derdime Fâtih I, KAS.

91b bu ḡamla: ḡamm-ile KAS.

92b ḡam: hem KAS.

97. Bu remzi çün okudum şafhasından
Mey-i Һasretler içdüm kaş'asından
98. Bu aһvâli çü buldum Һasb-ı Һâlüm
Yine depreşti derd-i pür-melâlüm
99. Unutmuşdum yine gül-zârım aңdım
Bu ğurbet içre şimdi zârım aңdım
100. Bu kül-Һân içre gördüm zaҺm-ı Һârı
O gül-şen içre aңdım bû-yı yârı
101. O bezmi yâd idüp mestâne düşdüm
Bu keşret fikr-ile efsâne düşdüm
- Âmeden-i Sünbül be maҺfil-i gül
102. Anuñ ardınca geldi sünbül ter
Geyinmiş âsümânî çeşmi nem-ter
103. Tağılmış müyü vü Һâli perişân
Gelür bu meclise ol dağı lertzân
- 4b 104. Haber söyler derûnundan birünü
Bu hicriñ ol dağı olmuş zebünü

Su'âl

105. Velî bûyından oldum mest ü Һayrân
Didim cânâ bu bûdan eyle tibyân
106. Bu bû-yı dil-rübâyı Һanden alduñ
Nesimiñle bu 'aqlı benden aldun
107. Ne dükkândan alupsın kıl Һaber-dâr
Bu 'ıtrı Һankı 'attâr itdi işâr

97a okudum: işitdüm KAS.
b Һasretler: Һasretle KAS, Fâtih II.
103b lertzân: tersân KAS.

Cevâb

108. Didi al 'ıtrımı dükkânı şorma
Muqayyed ol benümle kâni şorma
109. Didim kândan gelen kâni bırakmaz
Bulan ıtlâkı hergiz kayda bakmaz
110. Beni aldama derviş kâni söyle
Baña andan di cânım âni söyle
111. Didi evvel ezel bâğında idim
Açılmadık henüz bir gonca idim
112. Olurdum kûh-ı vahdetde ser-efrâz
Bu keşretten işidilmezdi âvâz
113. Bahârı dâ'im idi bi-zemistân
Hazân olmazdı anda bâğ u bostân
114. Nesim-i yâr-ıla hoş-bü idim ben
Hemîşe tâze vü hoş-rü idim ben
115. Yem-i vahdet içinde garç idim hüş
Zuhûr itdi irâdet eyledi cüş
116. Beni bu sâhil-i hicrâna şaldı
Harâb-âbâda vü vîrâna şaldı
117. Perîşân hâl olup âvâre düşdüm
Gelüp bu şeş-dere şeş-pâre düşdüm
118. Garîbim yok-durur kimse enîsim
Bu evde hâr u has oldı celîsim
119. Gehî etfâl elinde mürde oldum
Düşüp elden ele pejmürde oldum

110a kâni : anı Fâtih I., Fâtih II., H. Mahmud.

112a yok-durur : yokdur H. Mahmud.//yok-durur kimse: kimse
yok-durur KAS.

119b pejmürde : efsürde KAS.

120. Gehî başa konup oldum muva^{kk}kar
Gehî pâye düşüp oldum muh^{kk}kar
- 5a 121. Cefâlar görmüşem devrân elinden
Zahmlar yemişem nâ-dân elinden
122. Bilüm bükdi bu gamla bâr-ı hicrân
Gehî süzân olurum gâhî giryân
123. İşıtdim meclis-i 'irfâna geldim
Bu derde ben da^hı dermâna geldim

Âmeden-i zerrîn kade^h

124. Gelür zerrîn kade^h meclisde şeydâ
Tutup elde kade^h eyler temennâ
125. Şarâb-ı vahdetün gerâgehîdir
Henüz memlû degil andan tehîdir
126. Velî bûyından olmuş söyle sekrân
Turur bir küşede mestân u bayrân

Su'âl

127. Su'âl idüp didim ey tâlib-i râh
Nedür sekrin nedür destinde akdâ^h
128. Ne mey-hâneden alduñ işbu câmi
Ne sâkîden içüpsin bu müdâmi
129. Ne bâğ içre şıklmışdır şarâbın
Ne âteşte pişüpdür yâ kebâbın

Cevâb

130. Didi hum-hâne-i Hakk'dır bu dünyâ
Ser-â-ser ke's olupdur aña eşyâ

- 121b yemişem : yutmuşam Fâtih I.
127a idüp: itdüm KAS./râh; râh Fâtih I.
129 Bu beyit KAS.'da yok.
130b Ke's: ke'n Fâtih I.

131. Muhabbet hamr-ıla memlûdur eşbâh
Aña çeşm ü hadaklar oldı akdâh
132. Kebâbıdır anuñ ekbâd-ı 'uşşâk
Bunu söyler saña hep enfüs âfâk
133. Pişürür ol kebâbı nâr-ı hicrân
Gerekdür olasin sûzân u büryân
134. Beyâbân-ı 'ademden bunda geldüm
Vücûdum mışrına seyrâna geldüm
135. Çü-bakdum çeşm-i 'ibretle cihâna
Ser-â-ser añladum nakş-ı fesâne
136. Gerü diqqatle kıldum aña enzâr
Görürem her birinde sırr-ı settâr
- 5b 137. O sırr-ıla kamu eşyâ «ene'l-Hak̄k»
Deyu söyler görünür vech-i muflak̄
138. Bu hâlât ile bakdum ise kanda
Okudum «semme vechu'llâh»ı anda
139. Şarâb-ı vahdete ke's olmuş eşyâ
Hadağdan pes kadeh düzdüm müheyvâ
140. Gözümden çünki nûş itdüm müdâmı
O demden bulmuşam mest-i devâmı
141. Hümârüm gitmedi başumdan aşlâ
Aynklağ bulmadum hüşumdan aşlâ
- 131b çeşm ü hadaklar: çeşm-i kadehler KAS.
132b Bunu : Anı Fâtih I.
133b u büryân : -ı giryân KAS.
136 Bu beyit KAS'da yok.
140 Bu beyin H. Mahmûd'ta yok.
b mest-i: mest ü Fâtih I.
141b hüşumdan: bu bende KAS.

142. Anuñ-çündür açuđ bu çeşm-i bînâ
İder «hel min mezîd» in sırrın ifşâ

Naşihat-ı Zerrîn kadeh

143. Açuđ tut çeşmiñi sen dağı şüfi
İçesin bir gün ola câm-ı şâfi
144. Bu meclisde olasin mest-i müştâk
Nedir bilmeyesin baş-ıla ayak
145. Dilersen olasin bu fende mâhir
Gerekdir olasin her şebde sâhir
146. Kadehler düz hadağdan kıl müheyyâ
İçesin sen dağı câm-ı muşaffâ

Âmeden-i Benefşe

147. Benefşe geldi çün bu encümende
Şalup seccâdesin taraf-ı çemende
148. Egüp boynın oturmuş 'âbid-âne
Okur âyât-ı «fe'n-zur» 'ârifâne
149. Hacâlet pâyine şalmış dü-çeşmi
Boyanmış lâciverte cümle cismi
150. Melâmî şekl urunmuş şeb-külâhı
Velî pür ma'rifet merd-i İlâhî
151. Bu şekl-ile ider ol setr-i ahvâl
Lisân-ı hâlile söyler dimez kâl
152. Velî bûyı ider ifşâ-yı esrâr
Şu kim 'ârif-durur olur haber-dâr

Başlık KAS.'da yok.

146a Kadehler düz hadağdan; Hadađlardan kadehler KAS.

148 Bu beyitten sonra KAS.'da şöyle bir beyit var:

Başın kaldırılmaz ol şerm-i hayâdan
Budur maşşûd olan ehl-i takâdan

153. Çü büyündan haber tıydum derûnî
Diledüm ki şoram pes andan anı

Su'âl

- 6a 154. Didim ey hân-kâh-ı gülde şüffî
Su'âlüm var saña hal eyle vâfî
155. Beni itdi bu büyüñ mest ü hayrân
Anı kandan alupsın eyle tibyan
156. Ne kâna uğradı yoluñ beyân it
Baña ol sırr-ı mahfiden 'iyân it
157. Degül bü-yı Hoten yâ misk-i Tâtar
Meger budur nesim-i sırr-ı esrâr
158. Ne kâmilden alupsın bu kemâli
Beyân eyle baña bu hasb-i hâli

Cevâb-ı Benefşe

159. Dehân açup şurû' itdi cevâba
Şu remzi didikim şıgmaz kitâba
160. Nesiminden gelür bü-yı dil-ârâ
Bu tîb-ile tolar hep bâğ u şahrâ
161. Dimâğ-ı cânâ virür 'itr-ı tâze
Düşer andan gönül tıflı niyâze
162. Didikim hücre-i vahdetde tenhâ
'Ukûf itmişdüm anda bî-ser ü pâ
163. Dilümde zikr idi gönlümde Mevlâ
Baña verd olmuş-ıdı lâ vü illâ

154b saña: baña KAS.

156a kana: dükkâna KAS.//Yoluñ: büyüñ H. Mahmûd

157a "bü" ile "misk" Fatih I.'de yer değiştirmişlerdir.

158 Bu beyit KAS.'da yok.

163a gönlümde: kalbümde H. Mahmud.

164. Cenâba tutmuşıdım rûy-ı cânı
Dilerdim hâl-ile lutf-ı nihânı
165. Bu bûdan yoğ-ıdı bende nişâne
Tururdum yokluk içinde fesâne
166. Kara toprağa gark idim ser-â-ser
Ne hırkam var-ıdı anda ne efser
167. İrişdi nâ-gehân enfâs-ı rahmân
'Aâtâ itdi baña bûyı firâvân
168. Boyandum şıbgatullâh hânesinden
Tonandum anda Hakk kâşânesinden
169. Çün oldı baña eltâf-ı ilâhî
Geyindim hırka urdılar külâhî
170. Bu bûyı andan aldım kânım oldur
Çü 'attâr olmuşam dükkânım oldur
171. Beni ko şûfî isen anı iste
Yolunca git yorulma kâmı iste
- 6b 172. Ki bende 'âriyetdür bûy u elvân
Gider benden velî bâkî-durur kân

Naşihat-ı benefşe

173. Dilersen ben tegi hõş-bû olasın
Lîkâ-yı yâr-ıla hõş-rû olasın

- 164b hâliyle: cân-ıla H. Mahmûd.
168a hânesinden: hânesinde Fâtih II.
b kâşânesinden: kâşânesinde Fâtih II.
169a Çün: Çü KAS.
170b dükkânım: pes kânım KAS.
172a bûy u : bû-yı Fâtih I.
Başlık KAS'da yok.
173a tegi : bigi Fâtih II.

174. Vücûduñ kubbessin gür-hâne eyle
Bu dünyâ kârmı efsâne eyle
175. Otur bu hane-i halvetde tenhâ
Dilünde zıkr ola gönlünde Mevlâ
176. Cenâb'a tut yüzüñ şâm u seher-gâh
Cigerler şerhalansun eyle-gil âh
177. Uyanuğ ol seherlerde şafâ bul
Bu gaflet zulmetinden çık ziyâ bul
178. 'Avâm-ıla niçe bir kâr u bâzâr
Yañıldıñ yoluñı olduñ sitem-kâr
179. Bırak bu keşreti halvet-nişin ol
Karışma halka gel vahdet-güzin ol
180. Benüm gibi egüp boynuñı her-bâr
Çeküp esmâsını dilden bul envâr
181. Be-nâgâhî ire enfâs-ı rahmân
Vücûduñ milki oldum ola tâlân
182. Çü gâret ola kalmaya vücûduñ
Henüz lâyığ ola Hakk'a sücûduñ
183. Gide fânî gele yirine bâkî
Ola cânâ o demde saña sâkî
184. Şu meyden içesin yokdur himârı
Şu gülden diresin yok zahm-ı hârı

175a halvetde : vahdetde KAS.

181b milki: şehi KAS.

186b müşk-i: eşk-i KAS.

187a de bir: dağı Fâtih I //sen de bir dükkân-ı: bir dükkân hem-çü
H. Mahmud.

189b rû figende: rû-yı seccede KAS.

Başlık H. Mahmud'da «Âmeden-i lâle» şeklindedir.

192a hûn u : hûn KAS., Fâtih I.

b tar : teng Fâtih I.

185. Koğasın nâfesüz bû-yı muṭarrâ
Ne güldür ne benefşe ey dil-ârâ
186. Olasın sen daḥı ol bûya vâlî
Saña reşk ide ol dem müşk-i ğâlî
187. Açasın sen de bir dükkân-ı 'aṭṭâr
Ola tâliblere didâr u bâzâr
188. Velî bu mürşid-i kâmil-süz olmaz
Yoluñ yañulma bu iş ansuz olmaz
189. Anun-çün mürşide geldüm bu bende
Kodum gül ayağında rû-figende

7a

Âmeden-i lâle derîn câ

190. Gelüp bu encümende lâle şeydâ
Olur ol cem' içinde olda peydâ
191. Derûnunda tutar dâğını pinhân
Gözi kanı ider ol sırrı i'lân
192. Turur bir küşede pür hün u pür dâğ
Başına ıar olupdur küşe-i bâğ
193. Tışı sâde derûnı pür elemdür
Zebercedden rimâḥ üzre 'alemdür

Su'âl

194. Didim ey 'âşık-ı şeydâ vü pür hün
İşiñ tağlarda gezmek mişl-i Mecnûn
195. Yürürken sâha-i ḥalvette dil-şâd
Neden oldı mekânıñ miḥnet-âbâd

193a tışı : taşı Fâtih I.

194a 'âşık-ı : 'âşık u KAS.

195a sâha-i : hâne-i KAS.

196. Bu dâğ-ıla ne kül-hân içre neydüñ
Bu renk kıana ya kıanda boyandıñ

Cevâb

197. Cevâbın açdı ağzın çünki lâle
İçürdi kıanı pes la'lin piyâle
198. Didi hõşdı ezel bâğında çağum
Ne çeşmüm kan-ıdı ne dilde dâğum
199. O dem peymânesüz câm-ı İlâhî
Müdâmî nûş iderdim bî-melâhî
200. Safâ-yı 'ayş-ile handân idüm ben
Kârîni şõhbet-i cânân idüm ben
201. Bu ğurbet iline şaldı irâdet
Mezâk-ı cânuma irdi merâret
202. Mekânım gül-şen iken kül-hân oldu
Baña pister gül iken diken oldu
203. Konağım şimdi oldu miñnet-âbâd
Dil-i şâdânım andan oldu nâ-şâd
204. Kõdı pes dest-i miñnet sineme dâğ
Belâ birle bir oldu tağ ile bâğ
205. Baña kıanlar içürdi tãs-ı gerdõn
Derûnum dâğ vü çeşmüm oldu pür hûn
- 7b 206. Baña bu hicrim olmuşken girân-bâr
Felek itdi bu dâğı baña ser bâr

196a dâğ-ıla : bâğ-ıla Fâtih I.

197a açdı ağzın : ağzın açdı KAS.

199b melâhî : melâmî H. Mahmûd.

200a 'ayş : 'aşk KAS.

201b cânuma : 'ayşuma KAS.

202b gül iken : iken gül Fâtih I.

204b bir : pür Fâtih II.

207. Bu derd-ile biraz âvâre düŖdüm
Gehî bâğa gehî küh-sâre düŖdüm
208. Ŗıla-yı ra'd-ile oldum haber-dâr
Ki gül-zâr içre cem'i Ŗûfiyân var
209. Karârum gitdi ben de cem'a geldüm
Bu zulmetden rehâya Ŗem'a geldüm
210. Umaram ire Ŗeyhden baña dermân
Tuyam irŖâdı birle bû-yı cânân
Âmeden-i süsen derîn encümen
211. Bi-âhır geldi süsen dikdi râyât
O meclisde ider izhâr-ı hâlât
212. Sipâhîdir başında taylasânı
Velî dervîŖ-i bâtındır nihânı
213. TaķınmıŖ biline tîg-ile hançer
'Adû ister kıtâle Ŗâh-ı Sencer
214. Elinde nîzesi var Ŗöyle çâlâk
Dilîr-âne turur cem' içre bî-bâk

Su'âl

215. Didim ey Ŗûfiyân içre sipâhî
Bu gül-Ŗen içresin merd-i İlâhî
216. Nedir bilünde bunca tîg u hançer
Bu meclisde bunı senden kim ister
217. Elünde nîze vü bilünde tîguñ
Bu cem' ehline gelmez mi dirîguñ

209a ben de : benden KAŖ.

213a TaķınmıŖ : TükunmuŖ H. Mahmud.

b Ŗâh-ı : Ŗâh u Fâtih I.

214 Bu beyit H. Mahmud'da yok.

218. Bu meclis mecma'-i ehl-i şafâdır
Bu hey'et anlara senden cefâdır
219. Bu yokluk meclisidir şâhib-esbâb
Buña bî-gânedir şayılmaz aḥbâb
220. Bular «lâ havle» den tutar silâhı
Bular 'acz-ile bulurlar felâhı
221. Bular bâtın biline seyf-i ihlâş
Kuşanmışdır iderler gazve-i ḥaş
222. Bularuñ Zulfikâr'ı «lâ» dır el-Hakk
Bular nefsi bilürler düşmen ancak
223. Tutunmazlar bular seyf ü kemânı
Silâh itmiş bular vird-i zebânı
- 8a 224. Bularuñ nîzesidir ism-i Kâhhâr
Viripdir bularuñ destine Cebbâr
225. Zebân-i tîzidir ḥaçer bularuñ
Anuñ-çün yaşamaz ḥaşmı olaruñ
226. Bularuñ topıdır âh-ı seher-gâh
Bular bunuñla eyler ḥarbi geh-gâh
227. Bırak bilden buları bî-silâh ol
Tutup ihlâşı pek ehl-i felâh ol

Cevâb-ı sūsen

228. Dehân açup didi ey pîr-i sâ'il
Sözün vârid velî diñle mesâ'il

219a yokluk meclisidir : meclis yokluğudur KAS.

220a tutar silâhı : yakar çerâğı KAS.

223a seyf ü : Seyf-i Fâtih I, KAS.

226b eyler : ider H. Mahmûd.//ḥarbi : ḥizbi Fâtih I.

227b pek : peyk KAS.

228a sâ'il : sâlik KAS.

b mesâ'il : mesâlik KAS.

229. Şukûfe mecma'ıdır gerçi gül-şen
Bular hep şûfilerdir şâf rûşen
230. Veli hâli degil ez-hâr u hâşâk
Kamu ta'ân u mü'zî şöyle seffâk
231. Şafâsına bularuñ ta'n iderler
Dil uzadıp cefâ-yı la'n iderler
232. 'Uyûbın görmeyüp ol hâr-ı bed-rû
Olur her birisine şöyle bed-gû
233. Benefşi başda gördükde o hâsid
Beter-pâye olur mekr-ile kâid
234. Güli elden ele görse o nâ-dân
Olur seg-veş gazabdan tiz -dendân
235. İlişür zâ'irünün dâmenine
Hâlel vermek diler gül hürmenine
236. Cü inkâr ehlidir bilmez şafâyı
Miyânın şedd idüp eyler cefâyı
237. Cü fark itmez fesâdından şalâhın
Ne bilsünler olar bâtın silâhın
238. Oları rağm-içün taķındım anı
Ru'ûnet ehli şanma ķo gümânı
239. Sipâhî sûfisiyem şöyle sünnî
Eşer itdi baña 'ilm-i ledünnî
240. Muħibbiyem ezelden şûfiyânıñ
'Adûsiyam olara tâ'inânıñ

232b Olur : Olup H. Mahmud.

233a Benefşi : Benefşe Fâtih I, KAS.

237 KAS'da bu beytin mısırâları yer değiştirmiş.

238a Oları : Olara Fâtih I.

239a şûfisiyem : şûfiyem ben Fâtih I; şûfiyem şöyle ki KAS.

b Eşer itdi baña : Beni ķul eyledi KAS.

241. Siyâset ecliçün ol Rabb-i Cebbâr
Beni bu meclise gönderdi nâ-çâr
- 8b 242. Silâh-ile tıram meclisde per-pâ
Şalâh ehli şafâsın eylesün tâ

Âmeden-i zanbak

243. Gelür zanbak libâsı derviş-âne
Ayağ üzre tıurur ol hâdim-âne
244. Cebbinde şalâh âşârı peydâ
Derûnında şafâ olmuş hüveydâ
245. Başında şemlesi var şâlih-âne
O dahı boynın egmiş 'âbid-âne
246. Dil uzatmış su'âle hâzır olmuş
Semâ'-ı şüfiyâna nâzır olmuş
247. Velî dem-beste olmuş şöyle mebhût
Eşer itmiş aña âşâr-ı lâhût
248. Sirâyet eylemiş hâlât-ı ezkâr
Semâ' itmek diler hâletle nâ-çâr

Su'âl

249. Didim ey şufiyân içinde şâfi
'İbâdetle ezel 'ahdine vâfi
250. Başuña kankı şeyh urdı bu tâcı
Ki her meclisde bulmuşsun revâcı
251. Seni kim okıdı bu cem'a derviş
Ayağ üzre tıurursın şöyle dil-riş
252. Mekânüñ kâdadur kâdan gelürsün
Ne iklimin selâmın irgürürsün

241b ol Rabb-i: pes O KAS.

244b Derûnında : Derûnından Fâtih I, Fâtih II, KAS.

252a kâdadur: kânda H. Mahmûd.

Cevâb-ı zanbak

253. Didi «fe'n-zur ilâ âşâr-ı Rahmân»
Nice ihyâ ider emvâtı Sübhân
254. Ki ben meyyit idim taht-ı zemînde
Yatardım toprak içinde kemînde
255. Çalındı nâ-gehânî şûrî ra'dîn
Baña bu nev'a oldı emri ra'dîn
256. Uyan hâb-ı 'ademden başı kıldur
Şafâ meydânına gel devr-i güldür
257. Ki gül-şende semâ'-ı şûfiyân var
Çü oldum bu şadâ-y-ıla haber-dâr
- 9a 258. Karârım gitdi 'azm itdim bu cem'a
Bulam gül meclisinde tâki lem'a
259. Delü divâne ister uşlu uşlu
Ki «el-cinsu ilâ'l-cinsi yemîlu»
260. Çü şûfiyem bu dem geldüm şafâya
Bi-hamdillâh irişdüm merhabâya
261. Urundum iş bu tâcı ben kıdemden
Ve «e'tâ külle şey'in» den o demden
262. Dikilmişdi bu kisvet beyne'l-a'yân
Urundum şimdi şûret tutdı ekvân
263. Bu cem' içre benem çün hâdim-i hâş
Sülûkümde tutarven râh-ı ihlâş
- 254a taht-ı taht u KAS.
255a şûrî ra'dîñn : şûr-ı va'din Fâtih I.
256b Meydânına gel : bezmine gel kim KAS.
257 Bu beytin mısraları H. Dahmûd'da yer değiştirmiş.
261b den o demden: halekadan KAS.
262a cem': dem H. Mahmûd, KAS // çün: pes KAS.
263b tutarven : tutarın Fâtih II.

264. Ayağ üzre baña turmak-durur hû
Olam tâ meclis-i gül içre hûş-bû
265. Cü bilüm bağladım hıdmetde ez-cân
Baña tâlib olur erbâb-ı 'irfân
266. Muhabbet tîg-ile pâyüm keserler
Elüm alup şafâya irgürürler
267. El üzre iderem kaç'-ı merâhil
Müzeyyendür benümle her mahâfil
268. Cü pâyüm keddiler râh-ı vefâda
Ayağuma başın kor gül şafâda
269. Beni gilden çıkarup dest-i ihvân
Şafâ bezminde câyım fevka'l-akrân
270. Bu 'izzetler baña hıdmetden oldı
Bu rahmetler baña zahmetden oldı

Naşihat-ı zanbak

271. İşit benden erisen hasb-ı hâli
Saña menzil idin şaff-ı ni'âli
272. Ulular hıdmetinde cest-ü çâlâk
Miyânun şedd idüp ol şöyle derrâk
273. Çıkar nefsun murâdâtın aradan
Murâdâtun bite râh-ı hafâdan

- 266a pâyüm : başum H. Mahmüd.
267a iderem : eylerem Fâtih I.
268a pâyüm keddiler : pâyimi keser Fâtih I.
272a Ulular; Olı-gör Fatih II.
b şedd: bend H. Mahmüd.
273 Bu beyit KAS.'da yok.

274. Çü hâdimsin uyanık ol seher-şâm
Seni yoldan kıomasun hürd ü âşâm
275. Gele bir dem koyup şaff-ı ni'âli
Senüñ ola bi-küllî şadr-ı 'âlî
- 9b 276. Tura şaf bağlayup karşında huddâm
Yedüñ bús eyleyen bula niçe kâm
277. Bu nakli hõd isitdüñ ez Peyember
Ki hâdimler olur maḥdûm muḥarrer
278. Buyurmuşdur gerü Sultân-ı ekrem
Ki kavmüñ seyyididür hâdimü'l-kavm
279. Anuñ-çün rahmeten li'l-'âlemindir
Anuñ-çündür şefi'u'l-müznibindir

Âmeden-i nilûfer

280. Gelür nilûfer anda çeşmi giryân
Açar yumar gözin meclisde ḥayrân
281. Karârı yok şu üzre hem-çü nakıl
Ḥalâvetle okur âyât-ı Tenzil
282. Şalup seccâdesin şu üzre ol pâk
'İbâdet kaçdın itmiş anda bi-bâk
283. Riyâzetle şararmış rûyı anıñ
Ḥaber virür bu işden büyi anıñ

- 274b hürd ü âşâm : hûred ü şâm Fâtih I; hürd-i âşam Fatih II:
hürd şâm KAS.
- 279 Bu beyit KAS.'da yok.
- 280a anda : daḥı KAS.
- 281a nakıl: enḳil Fâtih II, H. Mahmûd, KAS.
- 282a ol pâk: bi-bâk Fâtih I.
- b bi-bâk: bi-pâk Fâtih I.

284. Siper tutmuş başına sağ u solda
Turur hâletle olda bir maḥalde

Su'âl

285. Su'âl idüp didim ey zehr-i âbî
Nedür hâlûñ baña vir-gil cevâbı
286. Niçün yok gayrılarla ihtilâtuñ
Ayagüñ kilde terk itmezsin âbuñ
287. Şu üzredir mekânuñ hem-çü zevrak
Dilünde halk-ıla vahşet var ancak
288. Neden el viridi saña bu kerâmet
Ki âb üzre idersin hõş ikâmet

Cevâb-ı nîlüfer

289. Dehân açup o dem ol merd-i hõş-hâl
Çü sâ'ilsin didi benden cevâb al
290. Ki ben bir ehl-i hâl idim cihânda
Gelüp seyrâna gezdim in ü ânda
291. Ne yire vardım-ısa baña hussâd
Beni ta'n-ı hâsedle itdi nâ-şâd
- 10a 292. Huzûr-ı kalbime çün irdi noḡşân
'İbâdâtım şafâsı buldu hüsrân
293. Çü vâcib oldı andan hicret itdim
Vaṭan terk idüp âhır câya gitdim
294. Baña tar oldı âhır reb'-i meskûn
Girüp deryâda oldum anda medfûn

284b bir: bu Fâtih I, KAS.

285a idüp: itdüm KAS//zehr-i: zehhâr-ı Fâtih I,

290a Ki: Çü KAS.

292b şafâsı: kazâsı KAS.

294b deryâda: deryâyâ KAS.

295. Çıkardum çilleler itdüm riyâzet
Bu hâlât üzre el virdi kerâmet
296. Bu kez şu üstine seccâde şaldum
Bu hâle şükr idüben secde kıldum
297. Gelüp üstime sûsen çekdi hançer
Didi ey merd-i sâlûs-ı muhakkar
298. Bu halka gösterirsin şaḥ u tāmât
Bu istidrâcîmı dirsın kerâmât
299. Saña mı kaldı bu ızhâr-ı hârık
Var-iken ekrem u a'lem halâyık

Hasb-i hâl

300. Gelür bir yañadan zanbaḥ cefâkâr
Dil uzadup olur olda sitem-kâr
301. Zebân-ı şeş-peri virür cerâhât
Şu hâletleki olur kattâ'-ı râhât
302. Çü câmım bu cefadan oldı bî-zâr
Siper tutdım şabırdan anda nâ-çâr
303. Çü şabr oldı penâhım râhat oldum
Şafâ buldum o dem bî-mihnet oldum

295b hâlât: hâlet KAS.

296a kez: gün H. Mahmüd.

298b dirsın: sen dirsın H. Mahmüd.

299a harık: hâzık KAS.

b ekrem u: ekrem-i H. Mahmüd//ekrem u a'lem: a'lem u ekrem KAS.

300a Gelür: Gelüp H. Mahmüd.

Başlık Başlık sâdece KAS.'da var.

301b kattâ'-ı râhât: kat'-ı ezhât KAS.

303b o : bu KAS.

Naşihat-ı nilûfer be-zebân-ı hâl

304. İşit benden bunu iy merd-i şâfi
Nedenli çok olursa saña câfi
305. Taḥammülle şabırdır ana kalkan
Ko atsun seng-i ta'nı saña nâ-dân
306. Senün bâzârın olsun dâ'imâ Hakk
Ko tınma ne dilerse söylesün halk
307. İşitdün Ahmed-i muhtâr'a hüssâd
Didiler sâhir ü mecnûn aña ad
308. Gehî şâ'ir didiler gâhî kaşşâş
İşidirdi tutardı râh-ı ihlâş
309. Geçerdi kâribân-ı Hakk bilâ-bâk
Aña 'av'av iderdi kelb-i nâ-pâk
- 10b 310. Kesâd irmezdi andan kâribâna
Hasâset irdi ancak ol sükkâna
311. Yüri Hakk-ıla eyle kâr u bâzâr
Selâmen di saña kim olsa âzâr
312. Ko halkı Hâlık-ıla ol muḳayyed
Rızâsın gözle ol 'abd-i mü'eyyed
313. Ne gam senden eger râzı ola Hakk
Ser-â-ser saña düşmen olsa bu halk
314. Gazab itse saña Rabb-i tûvânâ
Müfid olmaz rızâ-yı cümle-eşyâ
315. Şafâ sür saña ger nâ-dân atsa seng
Çü şâh-ı meyve-dârsın eyleme neng
- 304a benden bunu : bunu vü benden KAS//şâfi: şüfi Fâtih II., H. Mahmûd.
- 308a şâ'ir: sâhir KAS.
- 310b irdi: degdi KAS// sükkâna: dükkâna KAS.

316. Yemişli ağaca çobân u nâ-dân
Çomağın ata-geldi tınma ey cân
317. Siper kıl şabruñı başuña dervîş
Bu mürseller yolıdır olma dil-rîş

Hikâyet-i münâsib ez-zebâmı nilüfer
318. Didi bir demde ben bir bâğa vardım
Naşihâtlar bulup hõş çağa irdim
319. Görürem anda bir hõş şâh-ı bâlâ
Kâtı mevzûn u ra'nâ mişl-i tûbâ
320. Velî başında var bir seng-i nâ-pâk
Ki muhkem tutmuş anı şöyle çâlâk
321. Su'âl idüp didim ey şâh-ı ni'met
Nedir başuñdaki bu seng-i miñnet
322. Didi bir demde bir çobân-ı nâ-dân
Başuma atdı bir seng-i bey-âbân
323. Şıdı ol şâhımı ben meyve dökdüm
Kâbûl itdim anı başumda tutdum
324. Bu fahrumdur ki ger şâh-ı muğaylân
Olaydım atmaz-ıdı anı nâ-dân
325. Bu ma'niden budur seng-i kerâmet
Kemâlüme virür her dem şehâdet

- 316a çobân u: çobân-ı Fâtih I.
b geldi: gelmiş Fâtih I.
318a ben: KAS.'da yok.
319a anda: KAS.' da yok.
321a ni'met: rahmet KAS.
b miñnet: zahmet KAS.
322b bir: bu KAS.
323b itdüm: idüp Fâtih I.

326. Anuñcün tutmuşam baş üzre anı
Ki bundan 'ibret ala reh-revânı
327. Bu miñnet-hânedede umma emânı
cefâ çek bunda gözle câvidânı
- 11a 328. Çü râhat menzili oldur bilürsen
Yola gir şıdk-ıla şüfi eriseñ
329. Dilersen hirmene düşmeye cemre
Kulağ tutma hadîs-i zeyd u 'amre
330. Velî bu mürşid-i kânilsüz olmaz
Tuyarsañ hâli bu iş ansuz olmaz
331. Anuñcün ben dağı bu cem'a geldüm
Bu zulmetden rehâya şem'a geldüm

Âmeden-i nergis

332. Gelür nergis bu meclis içre mestân
Olup nâşih okur âyât-ı Kur'ân
333. Gözin açup cihâna «fa'tebir» dir
Bu ahvâle katı bir mu'tebirdir
334. Ki eşyâ mazhar-ı Hakk'dır ser-â-ser
Mezâhirde zuhûrın gör berâber
335. Gözüñ aç bu cihâna kalma 'amyâ
Şahâyifden okı esmâ-i hüsnâ
336. Neler söyler saña evrâk-ı eşcâr
Gel okı her birinden ders-i esrâr

327a miñnet-hânedede: miñnet-hânededen KAS.

329b zeyd u: zeyde vü KAS.

330b Tuyarsañ hâli: Yoluñ yañulma KAS.

331b şem'a: sem'a KAS.

333b katı: kanı Fâtih II, KAS.

334a eşyâ: her şey KAS.

b berâber: birâder H, Mahmûd, Fâtih I//zuhûrın gör berâber:
zuhûrımı eyle ezber KAS.

335a bu: bağ Fâtih I.

337. Tıyasın her varağdan bir kitâbı
İşit «innî ene'llâh» dan hitâbı
338. Olupdur her varağ bir sifr-i menşûr
Ledünnî 'ilmidir manzûm u mensûr
339. Bunuñ içindedir hep levh u kürsî
Ülû'l-ebşâr okur ancak bu dersi
340. Bu mektebden ne tuysun merd-i nâ-dân
Ki levhın yumamışdır hem-çü tıflân
341. Gerekmezdin kılursañ levhi sâde
Ma'ârif harfi yazılır küşâde
342. Bilürseñ nâme-i Haqq'dır bu evrâk
Okurlar harf-i remzi şahib-ezvrâk

Su'al

343. Bu esrârı çü nergis itdi ifşâ
Kâtına varup itdim söze inşâ
344. Didim ey bûsitânuñ merd-i mesti
Şikest idim sözüñ virdi düristi
- 11b 345. Nedendir dâ'imâ mestânesin sen
Bu na' üzre neden ferzânesin sen
346. Gözüñ açık göricek âfitâbı
Gime olsa yumarsan hem-çü hâbî
347. Ne gördi 'ayn-ı şems içinde 'aynuñ
Ana dâ'im muqâbildir cebinüñ

336a evrâk-ı: evrâk u KAS.

b ders-i: harf-i KAS.

339a levh u : levh-i Fatih I.

341b harfi yazılır küşâde: harfini yazarlar anda KAS.

346a Gözüñ açık göricek: Göz açarsın göricek Fâtiḥ I.

Cevâb-i nergis

348. Didi 'ibretle bakmışam cihâna
Hakîkatsüz ne râğbet in u âna
349. Bu ma'nîden bakaram âfitâba
Ki terbiyyetde mazhardır cenâba
350. Kaçan tolunsa gelse leyl-i hicrân
Açılmaz çeşm-i bî-bahtım pes ol ân
351. Gözüm ol dem yumaram hem-çü هفته
Görünmese açılmaz hefte hefte
352. Ki hâr olur baña hep rû-yı agyâr
Sezâdır gör olanı rû-yı dil-dâr

Naşîhat-ı nergis

353. Gözüñden içmek isterseñ şarâbı
Hakîkat gözle şûfi ko serâbı
354. Virilmişdir saña bu mû-yı müjgân
K'anı dâm eyleyesin eyle iz'ân
355. Anı dâm eyle 'anķâ vü hümâya
Bülend ol ķadrüñi irgür semâya
356. Hazer eyle hazer ey ehl-i inşâf
Şakın ol dâmı ķurma be-her eclâf
357. Hakîkat gözle gel aldanma naķsa
Başiretle nazar kıl 'arş ü ferşe
358. Silerseñ rû-yı eşyâdan bu kerdi
Temâşâ idesin hâr icre verdi

351b Görünmese : Görünmezse Fâtih I.

355b ķadrüñi: ķaddüñi KAS.

356b dâmı: dâm KAS.

359. O dem 'arş-ı 'ulâ görine zerrât
Zuhûr ide hakikat saña bi'z-zât
360. Gide gönülün gözinün bu niķâbı
Göresin katrede deryâ-yı nâbı
- 12a 361. Anuñcün ben dahı irşâda geldim
Bu meclisde güle feryâda geldim
Âmeden-i sâ'ir ezhâr
362. Bu tertîb-ile geldi cümle ezhâr
Okudum her birinden ders-i esrâr
363. Şalâ oldı dirildi hâş u 'âma
Ağaçlar şaf tutup geldi kıyâma
364. Tutar her bir şâh elinde bir kitâbı
Okur andan bulanlar fetḥ-i bâbı
365. Şalar destini dir benden sebak al
Ledünnî 'ilmidir gel bir varaķ al
366. Kurıldı halka-i tevḥîd-i ahyâr
Eserdi bâd-i cezbe beyne'l-eşcâr
367. Kurıldı çün bu hâlet üzre sohbet
Zikirden cân damağı aldı lezzet
368. Derûmı her birinün geldi cûşa
Çiçek şûfileri geldi hurûşa
369. Bu hâletden kimisi câmesin çâk
İdüp destin kimi cândan yudı pâk
370. Kimi destârını başından atdı
Kimisi hırkasın hammâra satdı
- 360a Gide gönülün gözinün: Gider gönülün gözünden KAS.
366b bâd KAS.'da yok.

371. Kimisi ney gibi ol demde nâlân
Kimi def gibi olmuş sine-güyân
372. Semâ' eyler kimisi hem-çü gerdün
Kimi toprağa düşmüşler diger-gün
373. Kimin bî-hôş idüpdür vecd-i vâcid
Kimi râki'le kalmış kimi sâcid
374. Bu hâlet içre bülbül oldu kavvâl
Oğur esrâr-ı tevhîdden biraz kâl
375. Bularuñ vecdi artar lezzetinden
Şafâlar kesb iderler hâletinden
376. Bular bu hâlet üzre hâr-ı mekkâr
Hased dendânını tîz itmiş âzâr
377. Ne vecdi var ne dilde hûy u hâyı
Velâkin iltizâm itmiş cefâyı
378. Hudâyâ fazl idüp ez mekr-i mekkâr
Ferâg ehlini luţfuñdan nigh-dâr

12b Zümre-i şükûfe gülün zuhûrın murâd itdükleridir

379. Bular çün fâriğ oldu şoĥbetden
Henüz gül çıkmamışdı halvetden
380. Çü hâletden biraz buldılar ârâm
Dönüp pes bülbüle itdiler ibrâm
381. Ki ey şeyĥ âsitânında koyan baş
Döken 'aşkıñdan anuñ her seĥer yaş

371b güyân: giryân KAS.

373a idüpdür: idüben KAS.

376a Bular: Bulur Fâtih II.

378a Hudâyâ fazl idüp: Hudâ fazl eyleyüp Fâtih I.

b ehlini: ehline Fâtih I, Fâtih II.

380a Çü: Bu KAS.

b pes bülbüle itdiler: bülbüle eylediler KAS.

382. Niyâzeyle bugün ol mürşide var
Bizümçün hazrete luţfeyle yalvar
383. Ki cem' oldı kapunda bunca aḥbâb
Olara luţ idüp fetḥ eyle-gil bâb
384. Ki hep 'âşıklarūndur ez-reh-i dūr
Gelüpdür her biri müştâk u mesrūr
385. Olar ḥadden aşurdu intizârı
Semâya çıkdı şâhum âh u zârı
386. Demidür idesin aḥbâba çâre
Lîkâñı merhem idüp zahm-ı ḥâre
387. İşitdi bunı bülbül itdi feryâd
Didi kandan-durur bu murğ-ı nâ-şâd
388. Bilürsin 'âşık-ı şeydâsıyam ben
Bu gül-şen içre bir rüsvâsıyam ben
389. Bu besdür ki bu cem' içinde tenhâ
Turam bir kûşede ḥacletle şeydâ
390. Benüm ḥaddim degildir itmek ibrâm
Benem bir 'âşık-ı nâ-şâd u nâ-kâm
391. Benem çün 'âşık-ı meşhûr-ı âfâk
Bu küstâḥî degüldür râh-ı 'uşşâk

Bu maṭlabuñ ḥuşûlünde bülbülden me'yûs olup benefşeye ibrâmlarıdır

392. Çü me'yûs oldılar bülbülden ezḥâr
Tanışdı birbiriyle cümle aḫyâr
393. Benefşe bu işi görmek revâdır
Bu 'arz-ı ḥâle ol varmaḫ sezâdır

- 388a Bilürsün; Bilürsüz Fâtih II, KAS.
b gül-şen içre; bezm içinde KAS. Kas.'da bu beyitten sonra
274-349. beyte kadar olan kısım girmiş.
389a ki: kim Fâtih II.

394. Ki budur işigünde hâdim-i hâs
Bu cem' içre bunuñdur râh-ı ihlâş
395. Didiler ey benefşe 'azm-i kâl it
Varup ol pîre bizden 'arz-ı hâl it
- 13a 396. Huzûrunda olursın her seher şâm
Senüñdür pes bu işde 'arz u ikdâm
397. Dehân açup didi ey cem'-i ihvân
Bilürsüz hâne-i halvetde pîrân
398. Bulurlar «li-ma'allâh» dan numûne
Anuñçündür düşerler bu kümüne
399. «Ebitü» hânınuñ mihmânıdırlar
Bular ol 'âlemüñ sultânıdırlar
400. Bu dem itmez bizimle gerçi bâzâr
Olursam ben olam bu işde âzâr
401. Deyüp gül işiginde kodı başın
Akırdı 'ayn-ı rengin ile yaşın
402. Niyâz-ile didi ey kutbu'l-aktab
Kapuñda muntazırdır cümle ahhâb
403. Likân-ile dilerler olalar şâd
Nesimüñden bulalar râh-ı irşâd
404. Şaçasın 'âleme bû-yı muṭarrâ
Şemimüñle tola hep bâğ u şahrâ
405. Saña minber ola bâğ içre gül-şâh
Ledünnî 'ilmini okuya eşyâh

397b Bilürsüz: Bilürsin H. Mahmûd.

400a itmez bizimle gerçi: bizimle gerçi olma KAS.

b ben olam bu işde: ben bu işde olam KAS.

401a başın: başı KAS.

b yaşın: yaşı KAS.

406. İşitdi bu sözi çün kân-ı 'irfân
Keremden cûşa geldi baħr-i iħsân
407. Didi vaħdetde gerçi kâmurânım
Tecerrüdle bu dem pîr-i civânım
408. Ki vaħdet 'âleminde 'ömr-i yek-dem
Hezâr sâl 'ömr-i keşrettedir aħdem
409. Velî fâliblerin şevk-i likâsı
Beni cezb itdi ol dem mübtelâsı
410. Demidir minbere idem şu'ûdı
Bu dem irşâd için idem ku'ûdı
411. Bu gül-şen câmi'inde cümle şüfi
Olup hâzır içeler câm-ı şâfi
412. Benefşe çün getürdi anda müjde
Şafâdan geldiler her biri vecde

Bir seħer gülün minber-i şâha şu'üd itdügidir

413. Çün itdi taşlıye bülbül seħer-gâh
Çıkar gül minber-i şâha be-nâ-gâh
- 13b 414. Görüp rûyın kamusu oldu mebhût
Bu nâsûta hacâlet virdi lâhût
415. Çi-ger açmaz ağızın niçe eyyâm
Velî söyler idi bûyı ser-encâm
- 406a İşitdi bu sözi çün: Çün işitdi bu sözi KAS.
b iħsân: 'ummân KAS.
408b 'ömr-i keşrettedir: keşretinden-durur Fâtih I.
409a likâsı: şafâsı KAS.
411a câmi'inde: câmi' içinde Fâtih II.
412b Şafdan geldiler: Safâsından gelür Fâtih I.
414a mebhût: bi-hût Fatih I, KAS.
415a Çi-ger: Egerçi Fâtih II//açmaz: açmadı KAS.
b ser: bunca KAS.

416. Şenâlar okıdı bülbül firâvân
Eşüp bâd-ı sabâ pes oldı handân
417. Dehânın açdı itdi sînesin çâk
Girüp meydân-ı şevka oldı çâlâk
418. Ma'ârif mahzeninden açdı bâbı
Okur her bir varakdan bir kitâbı
419. Çü meclis içre şaçdı 'ıtr-ı tâze
Abîri kimse almazdı piyâze
420. Tıyaldan bûyın anuñ müşk-i tâtâr
Kâlender veş girer bir bôsta hûn-bâr
421. Dükânın yapıdı hep 'ıtr ıssı 'attâr
Be-âhır oldılar aña harîdâr
422. Hâcâletden kamu ezhâr-ı hûş-bû
Başın aşğa şaldı hem-çünân mü
423. Gehî mestâne vahdetden urur dem
Şolar yüzün uyarur anı şebnem
424. Gehî söyler hakâyıktan mu'ammâ
Gehî esmâ yüzinden geh müsemmâ
425. Gehî tefsîr iderdi gâhi te'vîl
Şunı kim vermedi envâr-ı Tenzîl
426. Şu deñlü keşf-i esrâr itdi derhâl
Kamuya oldı anda hall-i eşkâl

- 420a. Tıyaldan bûyın anun; Çü bûyın tıyaldı anda KAS.
b girer: girür H. Mahmûd.
- 421a. iss: işi Fâtih I.
- 422b. aşğa: ayaga KAS. Bu beyitten sonra KAS.'da şöyle bir beyit mevcuttur:
Gehî açdı derûnundan künûzı
Lisân-ı gayb ile söyler rumûzı
- 425a. gâhi: gâh KAS.
b envâr: esrâr Fatih II.

427. Fenâya itdi âhır anda irşâd
Dir ey erbâb-ı cem'i gül-şen-âbâd
428. Bu cem'in farkı vardır eyleñ iz'ân
Bu cem'iyet olur tezde perişân
429. Muqarrerdir hazânı her bahâruñ
Şoñı leyl olı-sar âhır nehâruñ
430. Ğurûbu vardır öniñde tulû'uñ
Uşûli var-durur lâ-büd furû'uñ
431. Çü dünyâ fer'-i uhrâdır bilâ-rayb
Bu fer'i zâhir olmuş aşıdır gayb
432. Bırak fer'i yapış aşla müdâm ol
Sa'âdet içre şûfi müstedâm ol
- 14a 433. Hazânından emîn ol bu cihânuñ
Belâsından halâş ol in u ânuñ

Su'âl-i sâ'il be-gül
434. Çü neşr itmişdi gül anda nükâtı
Kamunuñ hal olupdı müşkilâtı
435. Veli bûyında kaldım anda teşne
Tazarru'la yapışdım gül peşine
436. Didim ey gül-şen-âbâd içre şeh-vâr
Kulağ tut baña lutf it müşkilim var
- 427a âhır anda: anda âhır KAS.
428a eyleñ: eyle Fâtih II, KAS.
b tezde: tezcek Fâtih I.
429a hazânı: harâbı Fâtih I.
430a vardır öniñde: var öniñde her KAS.
431a fer'-i uhrâ: fer'i âhret KAS.
434a gül anda: anda gül KAS.
b olupdı: olundı Fâtih I.
435a bûyında: bu bende H. Mahmûd, Fâtih II, KAS.

437. Bu bû-yı dil-firîbi kandan alduñ
Ya bu reng-i garîbi kandan alduñ
438. Ne kânın 'ıtrıdır anı 'ayân it
Baña bildir o kânı hoş beyân it
439. Didi kânın şorarsan şâha var-gil
Baña andan gelüpdür aña şor-gil
440. Tenezzül eyledüm pes şâha fi'l-hâl
Didim ey gül budağı eyle ifzâl
441. Güle senden irişmiş bû-yı cân-bağş
Bu maţlab-çün saña geldim sürüp rağş
442. Beni redd itme kapuñdan 'ayân it
Baña ol bû-yı mağfiden beyân it
443. Didi özdekden aldım ben de anı
Şorarsan var aña şor sen de anı
444. Varup özdekden anı sâ'il oldum
Gedâyım her kapuya mâ'il oldum
445. Tazarru'la didim ey merd-i ma'nî
Murâdım var kapuñda vir-gil anı
446. Güle bûyından itmişdim su'âli
Saña gönderdiler di hasb-ı hâli
447. Senin midür anı sen kandan alduñ
O bû-yı cân-fezâyı kanda bulduñ
448. Didi ben kandan vü kandan bu hâlet
Beni ko bende yokdur bu kerâmet
- 440a pes şâha fi'l: ben şâha der KAS.
444b mâ'il : sâ'il KAS.
445b kapuñda : katuñda Fâtih I, Fâtih II.
448a kandan vü kandan : kanda vü kanda KAS.//vü : bu, Fâtih I.

449. Velî kökden gelüpdür baña ol bûy
Baña andan gelüpdür ol güzel hûy
450. Anı sen aña şor kim aşl-ı eşyâ
Odır maqşûduñ andan kıl temâşâ
- 14b 451. Tenezzül eyleyüp pes bîha vardum
Yüzüm hâkine sürdüm şeyha vardum
452. Didim ey cümleñüñ aşl-ı uşûlî
Çapuña geldi bu 'abd-i fuzûlî
453. Çapuñda hâcetüm var etme merdûd
Kerem kânısın itme anı mesdûd
454. Ki her bir çapuda itdüm terâne
Çamu redd itdiler düşdüm fesâne
455. Şikûrum özleyüp bu bâba geldim
Çoyup çışrı ülû'l-elbâba geldim
456. Beni şalma keremden özge bâba
Ki tâkat yok çiger döndi kebâba
457. Didi ey müdde'î ey yolda 'ayyân
Sana minnet mi var oldunsa ta'bân
458. Çiger añmaç bu yol içre haçâdır
Bilürseñ zaçmeti saña 'açâdır
459. Cihân u cân anılmaz bunda heyhât
Yolunca git yorulma iste hâcât

450a aşl : ehl Fâtih I.

b maqşûduñ andan kıl: maqşûdı kıl andan KAS.

451a pes: ben KAS.

455a Özleyüp: izleyüp Fâtih II, öz'leyü-ben KAS.

459b Yolunca: Bulunca H, Mahmûd, KAS.

460. Bu yolda der-be-der ol  urma sâ'il
Harim-i ka'beye olunca vâsıl
461. Murâdın bulmadın bu yolda merdân
Oturmadı bu iş şanma ki âsân
462. Yüri var hâke şor ol bû-yı maħbûb
Baña andan gelüpdür şöyle merğûb
463. Çü göçdüm ol finâdan hâke vardum
Deme hâke velî eflâke vardum
464. Yüzüm hâke urup itdüm niyâzı
Didim ey tâlibinüñ dil-nüvâzı
465. 'A tâ-yı Hakk'a sensin mazhar-ı hâs
Kime eylikler eylersin bi-ihlâs
466. Kapuñda hâcetüm var hoş-revâ kıl
Mariz-i hâcetim şâhım devâ kıl
467. Güle bûyından itmişdim su'âli
Saña gönderdiler âhır bu hâlî
468. Keremden söyle ol bûdan nişâne
Beyân eyle beni şalma yabâne
469. Didi ey tâlib-i bû-yı hâkikat
'Acül olma bu yolda itme minnet
- 15a 470. Saña besdir ki yolunda olasın
İzin izle yolunca git bulasın
471. Baña bârândan irdi ol sa'âdet
Aña sor kim odur ehl-i emânet
- 461b iş sanma ki: işi sanma Fâtih I, Fâtih II, KAS.
465b eylikler eylersin; eyliklersin H. Mahmûd.
471a ol: bu KAS.

472. Göçüp andan yüzüm bârâna tutdum
Huzûrunda turup çok lâbe itdüm
473. Tazarru'la didim ey âb-ı neysân
Su'âlim var kapuñda eyle ihsân
474. Gülüñ bûyını senden geldi dirler
O hâlâtı güle ol virdi dirler
475. Bu işde der-be-der geldüm kapuña
Sorar-ven anı senden hazretüñe
476. Baña ol bû-yı lâhûttañ nişâne
Haber söyle şehâ itme bahâne
477. Didi ey tâlib-i miskin-i pür-zâr
Talebde şâdiq-ısan olma âzâr
478. Bu yolda zahmet olmayınca yâre
İrişilmez yüri olma figâre
479. Baña bu maflabıñ ebr-i hevâdan
İrüpdür aña var kalma şafâdan
480. Baña andan gelüpdür ol emânet
Aña şor ol bilür andan dirâyet
481. Çü me'yûs oldum andan rihtet itdüm
Bu menzillerden âhır hicret itdüm
482. İrişüp merhabâ itdüm şehâba
Su'âlim arzâ kıldum ol cenâba
483. Didim ey hû hevâsından haber-dâr
Kapuña geldi bu dem tâlib-i zâr

473b kapuñda: katuñda Fâtih I.

481b menzillerden: menzilden de KAS., Fâtih I., Fâtih. II.

484. Düşüp elden ele âvâre oldum
Gülüñ bûyını senden şora geldüm
485. Saña gönderdiler her kıanda varsam
Seni bilür dediler her kime şorsam
486. Saña kıandan irişdi bû-yı cânân
Baña kânın haber vir eyle ihsân
487. Beni ilden ile âvâre itme
Şifâ it derdime bî-çare itme
488. Didi ey tâlib-i esrâr-ı lâhût
Bu meydanda şorulmaz resm-i nâsût
- 15b 489. Bunuñ ser-mâyesi âvârelikdür
Bu derdin çâresi bî-çârelikdür
490. Bunuñ encâmı hayranlıkdur ancak
Bunuñ ma'mûrı vîrânlıkdur el-**hağ**
491. Bu bûnuñ ben dağı âvâresiyem
Bu derdüñ ben dağı bî-çâresiyem
492. Tıyaldan cân meşâmı bû-yı râzı
Kimesne bulmamışam çâre-sâzı
493. Kıarârım kıalmadı oldum hevâyı
Yilüp derdüme bulmadum devâyı
494. Baña bâd-ı hevâdan geldi bu şân
Aña şor kim ol eyler anı tibyân
495. Bi-küllü sa'y idüp irdüm hevâya
Sü'âlim arza kıldum ol fenâya

484a oldum: geldüm H. Mahmûd.

487a ilden ile: elden ele KAS., H. Mahmûd, Fâtih II.

490b el-**hağ**: ancak Fâtih I., KAS.

492b bulmamışam: bulmamışdım KAS

494a bu: ol KAS.

496. Didi ey tâlib-i bû-yı hakikat
Talebden kalma eyle sa'y ü himmet
497. Baña milk-i 'ademden geldi bu bû
Yok olursañ tıyarsın anı her sû
498. 'Anâsır cübbesi oldukça ber-dûş
Varılmaz ol araya eylegil hûş
499. Fenâ-fi'llâh olanlar varır anda
Bekâ bi'llâh olanlar varır ânda
500. Vücûdudur o ruḥ-sâruñ hicâbı
Kıyarsañ kendüñe kalkar niḳâbı
501. Vücûduñ ḥâşılı çünki dü-cûdur
Bu maḳşûda iki ḥabbe girevdur
502. Geçerseñ ḥabbeden maḥbûb alursın
Virüp bû bezle-i mergûb olursun
503. Veli vardır daḥı sende beḳâyâ
Anuñçün itmedüñ derk ḥafâyâ
504. Girü dön irmek isterseñ murâda
Göçüp menzil-be-menzil ol fütâde
505. Girü var ḥazret-i verde selâm it
Nice müddet işiginde kıyâm it
506. Senüñ andan-durur yine fütûḥuñ
Saña andan eriser ḥazz-ı rûḥuñ
- 497a bu bû: ol bûy KAS.
502a alursın: olursın Fâtih I, KAS.
503a sende: senden KAS.
504b fütâde: fenâda KAS.
506a fütûḥuñ: füyûzuñ KAS.
b eriser: geliser KAS.

507. Ne denlü eylerise ol bahâne
Ko telvîni şaşın gitme yabâne
- 16a 508. İşitdüm bu sözi girdâba düşdüm
Ciger mecrûh olup hûn-âbe düşdüm
509. Murâdımdan çü oldum bunda me'yûs
Bu dem tutdum zarûrî seyr-i ma'kûs
510. Veda' itdüm havâdan ebre vardum
Sehâb-ile gezüp bârâna irdüm
511. Yağup bârân-ıla toprağa düşdüm
Sirişt olup o dem aşla kavuşdum
512. Çü kökden özdeke andan da şâha
Varup andan ulaşdım piş-i şeyha
513. Niyâz itdüm huzûrunda olup dâl
Yine itdüm cenâba arz-ı ahvâl
514. Tazarru'la didim ey mürşid-i hâd
Kapuñıda bende oldum itme âzâd
515. Çü sensin ka'be-i maşşûd-ı 'uşşâk
Ko devr ide cenâbuñ 'abd-i müştâk
516. Çü cânım senden aldı bû-yı yârı
Şafâ bilür anuñçün zañm-ı hârı
517. Cefâ-y-ıla dañı hicrâna şalma
Bu 'umrândan beni vîrâna şalma
518. Beni âvâre itdüñ nice eyyâm
Hevâ iklîmine irdüm ser-encâm

508 Fâtih I.'de b mısırândan sonra 512. beyte atlanıyor.
510a itdüm: idüp, KAS.
515b Ko: Çü KAS.// ide: idem KAS:

519. Yine sende didiler ol merâmı
Baña reddünle irgürme ğarâmı
520. Olursam zaħme-i ħâr-ıla mâ-şâ
Bırakmam dâmenün elden fe-ĥâşâ
521. Çü sensin ħble-i âmâl-i tullâb
Daħı dönmem cemâlün câna miħrâb
522. İşidüp şefkat itdi bu gedâya
Cefâyı ħodı yüz tutdı vefâya
523. Didi ey tâlib-i mehcûr-ı pür-zâr
Bu seyründen şaħınup olma bî-zâr
524. Yedün ger her ħapudan zaħme-i red
Velî sedd olmamışdı bâb-ı sermed
525. Egerçi olmadun maħşûda vâşıl
Velâkin çok fevâ'id oldı ĥâşıl
526. Ki her bir ħapudan bir ĥişse aldun
Muħabbet muħkem oldı yine geldun
- 16b 527. Saña bildirdi firħat ħadr-i vaşıl
Temâşâ eyledun hep fer' u aşıl
528. Tabâyi' rütbetinde olduñ âĝâh
Bu yolda ĝâhî ĝûh olduñ ĝehî ĝâh
529. Ğehî nâmî olup bulduñ teraħķî
Cevâmidle ĝehî itdun telâķķî
530. Ğehî âb-ıla olduñ söyle seyyâl
Ğehî bâd-ıla her bir sûya meyyâl
- 520a Olursam: Alursam Fâtih I.
524a ger: pes KAS.
527a vaşıl: aşıl Fâtih I.
528a rütbetinde: raybden KAS.
530a seyyâl: meyyâl Fâtih I.
b bâd-ıla: yel gibi KAS.

531. Alup her birisinden bir kemâli
Gerü geldüñ tuyup pes hasb-ı hâlî
532. Bizüm-çüñdi çü devr-i bâb-ı agyâr
Hakikatda medâruñdı der-i yâr
533. Bu hicr oldı saña terbiyyet-i hâs
Iraklıkda bulındı râh-ı ihlâş
534. Deme bu hicr ü âlâmım cefâdur
Saña ma'nî yüzünden bu vefâdur
535. Çü isti'dâd-ıla geldüñ kapuya
Hakikat gözle hâzır ol tapuya
536. Hakâyık ma'denidür vech-i muṭlaḳ
Bu eşyâda görinen odur el-haḳ
537. Beni kıldı bu reng ü bûya mazhar
Şu'ûmdır anuñ bu şân-ı enver
538. Beni ko zi-şu'ûmı gözle şüfi
Mezâhirden açasın câm-ı şâfi
539. Çü himmet irdi kaldırdım nikâbı
Gözüm açıldı ref' itdüm hicâbı
540. Hakikat bûyın aldı cân dimâḡı
İşitdi sırr-ı vahdetden kulaḡı
541. Vücûdum şehrinüñ fetḫı oldı bâbı
Görürem bende imiş ol cenâbı

531b hasb-i: H, Mahmûd'da yok.

532 Bu beyit KAS.'da yok.

a Bu mısra Fâtih I.'de şöyle «Bizim-çün der olupdur bâb-ı
agyâr»

533a hicr: hicrûñ KAS.

538a zi: var KAS:

542. Velî 'aks-i cemâl imiş o zâhir
Aña mir'ât imiş cümle mezâhir
543. Şıdım mir'âtı 'ayn oldı şuhûdum
O 'ayne doymadı 'ayn-ı vücûdum
544. Gül ile gül olup hârı bırağdım
Kamusın âteş-i vahdet de yağdım
545. Çü buldum ibtidâda intihâyı
Aña mir'ât idindim mâ-sivâyı

17a

Hâtime-i kitâb

546. Haber tıyduñ mı ey şûfi-i tâlib
Nedir bu ortada a'le'l-me'tâlib
547. Sülûk emrini itdüm saña ta'lîm
Hağâyıkdan biraz irşâd u ta'lîm
548. Mürîd ü şeyhuñ âdâbundan imlâ
İdüp andan birazcük kıldım inşâ
549. Bahâne eyledüm ezhâr u verdi
Beyân itdüm saña ahvâl-i derdi
550. Gerekdir tıyasın bundan rumûzı
Kazasın gâr-ı kalbünden künûzı
551. Ola işbu kitâbım saña gül-şen
Şafâsı bî-behâ fehvâsı rûşen
552. Bahârına hazân irmez müebbed
Şafâ bezminde ol bunda muğalled

542a o: bu KAS.

544 KAS.da bu beyitten sonra şöyle bir beyit daha var.

Beyânı istedüm şehrimde buldum

Gezüp âfâkı pes enfüsde buldum

546a tıyduñ mı: tıydum ki KAS.

548b andan birazcük kıldım: bir kaç kelâm eyledüm KAS.

553. Velî budur vaşiyet saña ey yâr
Kaçan dirseñ bu gül-şen içre ezhâr

554. Unutma Şemsi'yi hayr-ıla yâd it
Oku bir fâtiha cânını şâd it

555. Bağışlayıp aña iderseñ ihsân
Birine on vire ol Rabb-i mennân

fi't-Târîh ve't-tesmiye

556. Diledimki diyem târîh-ile ad
Didi hâtif dilümde Gül-şen-âbâd

557. Hisâb eyle bu şânî mısra'ını
Toğuzın tarh idüp bul anda 'aynı

Vaqa'a'l-ferâğ min kitbetihî bi fazli'llâhi ve rahmetihî
en-nâkı l el-faķır Hüseyn b. Hasañ eşlahallâhu
şânehumâ fî evâsıtı Ramazân
sene 1063